

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2023/852 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Απριλίου 2023

για την τροποποίηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 όσον αφορά τον αριθμό δικαιωμάτων που πρόκειται να τοποθετούνται στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς για το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ένωσης έως το 2030

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η συμφωνία του Παρισιού ⁽⁴⁾, που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 δυνάμει της σύμβασης-πλαίσου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) («συμφωνία του Παρισιού»), τέθηκε σε ισχύ στις 4 Νοεμβρίου 2016. Τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας του Παρισιού συμφώνησαν να συγκρατήσουν την αύξηση της παγκόσμιας μέσης θερμοκρασίας αρκετά χαμηλότερα από τους 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα και να καταβάλουν προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα. Η εν λόγω δέσμευση ενισχύθηκε με την έγκριση, στο πλαίσιο της UNFCCC, του συμφώνου της Γλασκόβης για το κλίμα, στις 13 Νοεμβρίου 2021, στο οποίο η διάσκεψη των μερών της UNFCCC, που επέχει θέση συνόδου των μερών της συμφωνίας του Παρισιού αναγνωρίζει ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα είναι πολύ πιο περιορισμένες σε περίπτωση αύξησης της θερμοκρασίας κατά 1,5 °C, σε σύγκριση με τους 2 °C, και αποφασίζει να συνεχίσει τις προσπάθειες για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C.
- (2) Ο επείγων χαρακτήρας της ανάγκης να διατηρηθεί ζωντανός ο στόχος της συμφωνίας του Παρισιού για 1,5 °C έχει καταστεί πιο σημαντικός μετά τα πορίσματα της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή στην έκτη έκθεση αξιολόγησής της, σύμφωνα με τα οποία η υπερθέρμανση του πλανήτη μπορεί να περιοριστεί σε 1,5 °C μόνο εάν πραγματοποιηθούν αμέσως ισχυρές και διαρκείς μειώσεις των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου εντός αυτής της δεκαετίας.
- (3) Η αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον και η επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού συνιστούν το κύριο θέμα της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2019 για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία («Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»).
- (4) Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία συνδυάζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μέτρων και πρωτοβουλιών με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας στην Ένωση έως το 2050 και ορίζει μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική που αποσκοπεί στη μετατροπή της Ένωσης σε μια δίκαιη και ευημερούσα κοινωνία, με μια οικονομία σύγχρονη, ανταγωνιστική και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, όπου η οικονομική ανάπτυξη είναι αποσυνδεδεμένη από τη χρήση πόρων. Αποσκοπεί επίσης στην προστασία, τη διατήρηση και την ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου της Ένωσης, καθώς και στην

⁽¹⁾ ΕΕ C 152 της 6.4.2022, σ. 175.

⁽²⁾ ΕΕ C 301 της 5.8.2022, σ. 116.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Μαρτίου 2023 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 2023.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

προστασία της υγείας και της ευημερίας των πολιτών από κινδύνους και επιπτώσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον. Ταυτόχρονα, η μετάβαση αυτή έχει πτυχές που αφορούν την ισότητα των φύλων, καθώς και ιδιαίτερο αντίκτυπο σε ορισμένες μειονεκτούσες και ευάλωτες ομάδες, όπως οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με μειονοτική φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, καθώς και τα άτομα και τα νοικοκυριά με χαμηλό και χαμηλότερο-μεσαίο εισόδημα. Συνεπάγεται επίσης μεγαλύτερες προκλήσεις για ορισμένες περιφέρειες, ιδίως για τις διαρθρωτικά μειονεκτούσες και περιφερειακές περιοχές, καθώς και για τα νησιά. Θα πρέπει, συνεπώς, να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση θα πραγματοποιηθεί με τρόπο δίκαιο, χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς να μείνει κανείς στο περιθώριο.

- (5) Η αναγκαιότητα και η αξία της υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας έχουν σαφώς αυξηθεί λόγω των πολύ σοβαρών επιπτώσεων της πανδημίας της COVID-19 στην υγεία, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας και την ευημερία των πολιτών της Ένωσης. Οι εν λόγω επιπτώσεις έχουν καταδείξει ότι η κοινωνία και η οικονομία μας πρέπει να βελτιώσουν την ανθεκτικότητά τους στις επιπτώσεις εξωτερικών κλυδωνισμών και να ενεργήσουν εγκαίρως για την πρόληψη ή τον μετριασμό τους, κατά τρόπο δίκαιο που δεν θα αφήνει κανέναν στο περιθώριο, συμπεριλαμβανομένων όσων αντιμετωπίζουν κίνδυνο ενεργειακής φτώχειας. Οι Ευρωπαίοι πολίτες εξακολουθούν να εκφράζουν ισχυρές απόψεις ότι αυτό ισχύει ιδίως για την κλιματική αλλαγή.
- (6) Η Ένωση δεσμεύτηκε να μειώσει τις καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στο σύνολο της οικονομίας της Ένωσης κατά τουλάχιστον 55 % συγκριτικά με τα επίπεδα του 1990 έως το 2030 στην επικαιροποιημένη εθνικά καθορισμένη συνεισφορά που υποβλήθηκε στη Γραμματεία της UNFCCC στις 17 Δεκεμβρίου 2020.
- (7) Με την έγκριση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, η Ένωση κατοχυρώνει νομοθετικά τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για το σύνολο της οικονομίας το αργότερο έως το 2050, και τον στόχο της επίτευξης αρνητικών εκπομπών στη συνέχεια. Με τον εν λόγω κανονισμό θεσπίζεται επίσης δεσμευτικός ενωσιακός στόχος για μείωση, έως το 2030, των εγχώριων καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (εκπομπές πλην απορροφήσεις) κατά τουλάχιστον 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, και προβλέπεται ότι η Επιτροπή πρέπει να προσπαθήσει να ευθυγραμμίσει όλα τα μελλοντικά σχέδια μέτρων ή νομοθετικές προτάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών προτάσεων, με τους στόχους του εν λόγω κανονισμού και, σε κάθε περίπτωση μη ευθυγράμμισης, να αναφέρει τους λόγους για την εν λόγω μη ευθυγράμμιση στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων που συνοδεύει τις εν λόγω προτάσεις.
- (8) Όλοι οι τομείς της οικονομίας πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των εν λόγω μειώσεων εκπομπών που θεσπίστηκαν από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119. Ως εκ τούτου, η φιλοδοξία του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ), που θεσπίστηκε με την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾, θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να συνάδει με τον στόχο για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στο σύνολο της οικονομίας για το 2030, τον στόχο για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας το αργότερο έως το 2050 και τον στόχο της επίτευξης αρνητικών εκπομπών στη συνέχεια, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119.
- (9) Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαρθρωτική ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δικαιωμάτων εκπομπής στην αγορά, η απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁷⁾ θέσπισε το 2018 αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς («αποθεματικό»), το οποίο λειτουργεί από το 2019. Με την επιφύλαξη περαιτέρω αναθεωρήσεων του αποθεματικού στο πλαίσιο της γενικής επανεξέτασης της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 το 2023, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς τη λειτουργία του αποθεματικού και να διασφαλίζει ότι το αποθεματικό παραμένει κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό σε περίπτωση μελλοντικών απρόβλεπτων εξωτερικών κλυδωνισμών. Είναι απαραίτητο ένα ισχυρό και μελλοντοστραφές αποθεματικό για τη διασφάλιση της ακεραιότητας του ΣΕΔΕ της ΕΕ και την αποτελεσματική καθοδήγηση του ΣΕΔΕ της ΕΕ, ώστε να μπορεί να συμβάλει ως εργαλείο πολιτικής στην επίτευξη του στόχου της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα το αργότερο έως το 2050 και του στόχου επίτευξης αρνητικών εκπομπών στη συνέχεια, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119.
- (10) Το αποθεματικό λειτουργεί προσαρμόζοντας τις ετήσιες ποσότητες δικαιωμάτων που εκπλειστηριάζονται. Προκειμένου να διατηρηθεί ο μεγαλύτερος δυνατός βαθμός προβλεψιμότητας, η απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 θέσπισε σαφείς κανόνες σχετικά με την τοποθέτηση δικαιωμάτων στο αποθεματικό και την απελευθέρωσή τους από αυτό.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

⁽⁷⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Οκτωβρίου 2015, σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 264 της 9.10.2015, σ. 1).

- (11) Η απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 προβλέπει ότι, όταν ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία υπερβαίνει το καθορισμένο ανώτατο όριο, αριθμός δικαιωμάτων που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο ποσοστό του εν λόγω συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων πρέπει να αφαιρείται από τις ποσότητες δικαιωμάτων που πρόκειται να τεθούν σε πλειστηριασμό και να τοποθετείται στο αποθεματικό. Αντίστροφα, εάν ο συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία μειωθεί κάτω από το καθορισμένο κατώτατο όριο, ένας αριθμός δικαιωμάτων πρέπει να απελευθερώνεται από το αποθεματικό στα κράτη μέλη και να προστίθεται στις ποσότητες των δικαιωμάτων που πρόκειται να τεθούν σε πλειστηριασμό.
- (12) Η οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου^(*) τροποποίησε την απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 διπλασιάζοντας το ποσοστό με βάση το οποίο προσδιορίζεται ο αριθμός δικαιωμάτων που τοποθετούνται κάθε χρόνο στο αποθεματικό, από 12 % σε 24 % έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, προκειμένου να αποσταλεί αξιόπιστο μήνυμα υπέρ των επενδύσεων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Η τροποποίηση εγκρίθηκε στο πλαίσιο του προηγούμενου στόχου της Ένωσης για το κλίμα με χρονικό ορίζοντα το 2030, σύμφωνα με τον οποίο οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έπρεπε να μειωθούν σε ολόκληρη την οικονομία κατά τουλάχιστον 40 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.
- (13) Σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2015/1814, εντός τριών ετών από την έναρξη λειτουργίας του αποθεματικού, η Επιτροπή έπρεπε να διενεργήσει την πρώτη της επανεξέταση του αποθεματικού βάσει ανάλυσης της εύρυθμης λειτουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς ανθρακούχων εκπομπών και, κατά περίπτωση, να υποβάλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (14) Στην επανεξέταση του αποθεματικού που πραγματοποίησε σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2015/1814, η Επιτροπή μελέτησε με ιδιαίτερη προσοχή το ποσοστό για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που τοποθετούνται στο αποθεματικό, καθώς και την αριθμητική τιμή του κατώτατου ορίου για τον συνολικό αριθμό δικαιωμάτων σε κυκλοφορία και τον αριθμό δικαιωμάτων που θα απελευθερώνονται από το αποθεματικό.
- (15) Η ανάλυση που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της επανεξέτασης του αποθεματικού από την Επιτροπή και οι αναμενόμενες εξελίξεις σχετικά με την αγορά ανθρακούχων εκπομπών καταδεικνύουν ότι το ποσοστό 12 % του συνολικού αριθμού των δικαιωμάτων σε κυκλοφορία, για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που πρόκειται να τοποθετούνται στο αποθεματικό κάθε χρόνο μετά το 2023, δεν επαρκεί για την πρόληψη σημαντικής αύξησης του πλεονάσματος δικαιωμάτων στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Η διατήρηση του ποσοστού 24 % στην παρούσα απόφαση δεν θα πρέπει να διγεί περαιτέρω αναθεωρήσεις του αποθεματικού, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, περαιτέρω αναθεώρησης του ποσοστού για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που θα τοποθετούνται στο αποθεματικό, στο πλαίσιο της γενικής αναθεώρησης της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 το 2023.
- (16) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας απόφασης, δηλαδή η συνέχιση της εφαρμογής των σημερινών παραμέτρων του αποθεματικού, όπως ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/410, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, εξαιτίας της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (17) Επομένως, η απόφαση (ΕΕ) 2015/1814 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τροποποίηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814

Στο άρθρο 1 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814, η τελευταία περίοδος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κατά παρέκκλιση από την πρώτη και δεύτερη περίοδο του παρόντος εδαφίου, έως την 31η Δεκεμβρίου 2030, τα ποσοστά και τα 100 εκατομμύρια δικαιώματα που αναφέρονται στις εν λόγω περιόδους διπλασιάζονται.».

(*) Οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με σκοπό την ενίσχυση οικονομικά αποδοτικών μειώσεων των εκπομπών και την προώθηση επενδύσεων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 (ΕΕ L 76 της 19.3.2018, σ. 3).

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Στρασβούργο, 19 Απριλίου 2023.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

R. METSOLA

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

J. ROSWALL
